

Hämtat från "Åtgärder mot kemikalieolyckor i sjöar, vattendrag och kustvattenområden : En nordisk handbok" av Björn Looström.

Skadat tankfartyg med akrylonitril

(Olycka nr 29)

1988, 27 maj Nordsjön, 60 n.m. väster om Ijmuiden, Nederländerna

Akrylonitril (Klass 3 och 6) i fartygstankar; brandfarlig vätska som avger irriterande ångor; mycket hälso- och miljöfarlig; **marine pollutant**.
Dodecylbensen (Klass 4); brännbar vätska som vid brand kan avge irriterande och giftiga ångor.

Den 27 maj 1988 kolliderade den holländska kemikalietankern *Anna Broere* och det svenska containerfartyget *Atlantic Compass* i Nordsjön, 60 n.m. väster om den holländska kusten. *Atlantic Compass* kunde fortsätta sin resa medan *Anna Broere* fick stora skrovskador och sjönk på grunt vatten.

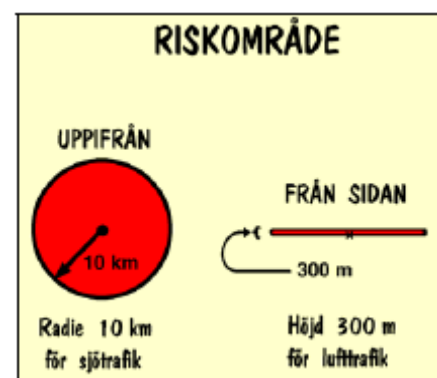
Fartyget låg med allvarlig skrovskada på grunt vatten. Fören stack upp 15 m över vattenytan. I *Anna Broere* fanns 547 ton akrylonitril som är mycket farligt för både människa och miljö. Där fanns också 500 ton dodecylbensen som är mindre farligt. Akrylonitril läckte ut i det omgivande vattnet

Picture source: Hazardous Cargo Bulletin

En riskzon upprättades i form av en låg cylinder med en radie av 10 km och höjd 300 m. Det senare måttet avsåg lufttrafik. Under hela operationen utfördes kontinuerliga mätningar av halterna akrylonitril i både luft och vatten.

Ansvariga holländska myndigheter inledde åtgärder för att försöka bärga lasten innan alltför mycket akrylonitril hunnit läcka ut i miljön. En stor pontonkran anlätades för att först såga itu vraket så att bogpartiet kunde separeras från de läckande tankarna.

Båda delarna av fartyget bärgades sedan och den akrylonitril som fanns kvar i tankarna kunde tillvaratas. Hälften av fartygets last av akrylonitril hade försvunnit ut i omgivningen.

Operationen varade i totalt 73 dygn av vilka man kunde arbeta i bara 25 dygn på grund av hårt väder. Kostnaden för operationen blev USD 7 miljoner.

Orsak till olyckan

Fartygskollision som förorsakade sådana skador i *Anna Broeres* skrov att fartyget sjönk och hälften av den farliga akrylonitril-lasten läckte ut.

Erfarenheter från olyckan

Bärgningsoperationen blev framgångsrik med hänsyn till omständigheterna. Hårt väder gjorde att bärgningsarbete endast kunde utföras under en tredjedel av den totala operationstiden.

Vädret medförde också att kostnaderna för operationen blev mycket högre än beräknat. För att skydda räddningspersonalen utfördes under hela operationen kontinuerliga mätningar av halterna akrylonitril i både luft och vatten. De 200 ton akrylonitril som läckte ut i havet gav mycket mindre miljöskador än den marinbiologiska expertisen hade befarat.

Informationskällor

1) Incident report on the Anna Broere, Rijkswaterstaat North Sea Directorate, The Netherlands.

HELCOM Manual on Co-operation in Response to Marine Pollution within the framework of the Convention on the Protection of the Marine Environment of the Baltic Sea Area (Helsinki Convention), Volume 2, 1 December 2002, Baltic Marine Environment Protection Commission (Helsinki Commission), FIN-00160 Helsinki, Finland www.coastguard.se/ra/volume2/start.htm
, Annex 3, “Anna Broere, Maritime Chemical Accident”, Engelskt sammandrag